

Vi måste alla hjälpa till

Det är nu det gäller! Och vi kan påverka hur det slutar! Denna ledare baseras på tidigare versioner av Miljö- och energidepartementets förslag till ändringar av miljöbalken och andra författningar. Just när tidningen ska gå i tryck kommer så departements slutliga förslag Vattenmiljö och vattenkraft. Tyvärr kvarstår alla de grundläggande svagheter också i denna version. Till det får vi återkomma bl a på hemsidan.

Tre månaders remisstid har utlovats, sedan ska regeringen ta fram en proposition, som efter granskning av lagrådet går till riksdagen för beslut i slutet av året. Och trots det mycket pressade tidsschemat tänker man sig tydligen att författningsändringarna ska träda i kraft 1 januari 2018.

Innehållet, så långt vi tror oss känna till det, återfinns i artikeln ”Utmaning 2: Lagstiftningen”. Mycket kort går det ut på att alla kraftverk och dammar ska inom ramen för gällande tillstånd få driftsvillkor och miljöåtgärder omprövade av domstol. Samtidigt inrättas de stora vattenkraftproducenterna en miljöfond som ska svara för 85 % av kostnaden för omprövningen och miljöåtgärder.

Det finns i departementsförslaget åtskilligt som måste rättas till. Den avgörande och fullständigt oacceptabla bristen är att det ger fritt fram för myndigheterna att driva den utrivningslinje de har förberett. De främsta verktygen är Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och vägledningar och Kammarkollegiets strategidokument, som vattenmyndigheterna känner sig tvingade att följa. Vattenmyndigheternas förvaltningsplaner och åtgärdsprogram är också tänkta som verktyg för att riva ut kraftverk och dammar. Departementsförslaget uppfyller heller inte kraven i EU:s vattendirektiv och det står i direkt konflikt med energioverenskommelsens formulering om förenklad omprövning.

SVAF står minst av allt ensam i sin kritik av departementsförslaget. Ett flertal tunga intresseorganisationer ser förslaget som ett direkt hot mot sina medlemmars verksamhet. Tillsammans har vi tagit fram ett alternativt förslag till författningsändringar, som genom

att balansera olika vitala samhällsintressen möjliggör en fortsatt ansvarsfull användning av våra vattentillgångar.

SVAF:s styrelse har redan påbörjat arbetet med att ta fram ett remissvar på departementsförslaget. Med detta som grund kommer vi sedan att se i vilken utsträckning vi kan avge samma svar som andra organisationer, främst Energiföretagen och LRF. Samtidigt kommer vi att fortsätta kontakterna med riksdagsledamöter och andra politiker för att informera dem om det hot som departementsförslaget utgör och peka på alternativa lösningar.

Detta är en uppgift inte bara för SVAF:s styrelse utan också för de regionala föreningarna och för varje enskild medlem! Kontakta politikerna, berätta om vår betydelse för elförsörjningen, vår klimatnytta, den brutala ödeläggelse av månghundraåriga landskapsbilder som departementsförslaget skulle innebära med försvunna vattenspeglar, torrlagda åsträckor m m.

Utmaningarna från myndigheterna är fler och större än vi någonsin stått inför. Men SVAF är också starkare än vi varit. Årsmötet 2016 var ett första steg i rätt riktning. Som Per Eliasson redogör för i sin artikel har sedan dess samarbetet förbättrats successivt. Inför, under och efter årsmötet i Vrigstad har tidigare meningsskiljaktigheter lagts åt sidan. Detta årsmöte var ett av de bäst förberedda och genomförda – och lugnaste – årsmöten jag varit med om. Det förtjänar också att understrykas, att trots att hela nio av elva styrelseledamöter nyvaldes är kontinuiteten i föreningens verksamhet stor. Många av de nya har länge varit verksamma inom föreningen, några av dem som lämnar finns kvar med särskilda uppgifter.

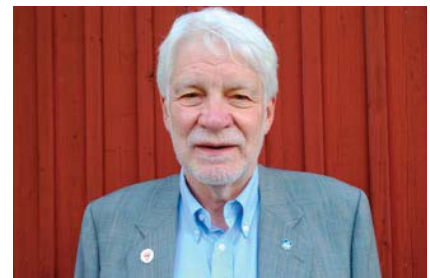
Starkt bidragande till SVAF:s ökade styrka är att vi fått fler regionala föreningar och att dessa de senaste åren kommit att kraftigt öka sin aktivitet som svar på myndigheternas press. I dessa föreningar finns ett stort engagemang och en stor kompetens, vilket är nödvändigt i ett läge när vi måste ”punktmarkera” myndigheterna. Där kan och behöver alla medlemmar bidra. Ett

första steg kan vara att man börjar samarbeta vattendragsvis. Det har man också glädje och nytta av i den dagliga verksamheten.

17 juni gick regeringens miljöpartister ut med nyheten, att man ska satsa 200 miljoner på att ”Mera vatten ska kunna magasineras och hållas kvar i markerna, genom att i större utsträckning restaurera och anlägga våtmarker.” Utmärkt och inte en dag för tidigt. Åtminstone vi nere i sydöstra Sverige har kämpat med torkan sedan slutet av sommaren 2015.

Samtidigt arbetar samma regerings miljöpartister på sådana förslag till förändringar av miljöbalken och andra författningar, att ett mycket stort antal dammar och kraftverk löper mycket stor risk att rivas ut. Dammar och kraftverk spelar en avgörande roll för att hålla kvar vattnet i landskapet, de bidrar i hög grad till att dämpa torrläggning (liksom översvämning). 1900 småskaliga och 208 storskaliga kraftverk kan komma att rivas ut eller få långtgående inskränkningar av produktionen. Sverige har åtminstone 11 000 dammar, som också riskerar att stryka med.

I ena handen några nya våtmarker, i den andra utrivning av 11 000 dammar med skador för hundratals, kanske tusentals miljarder. Vet inte den ena handen vad den andra gör? Eller är man så i händerna på miljöfundamentaler i departement och myndigheter? Eller är man själv så besatt av tanken att riva ut det som skapats under århundraden att alla andra(s) samhällsintressen får stryka på foten? Förslaget om nya våtmarker är ännu en sak som avslöjar det orimliga i den utrivningslinje som departement och myndigheter driver.

Thomas Sandberg, ordförande SVAF